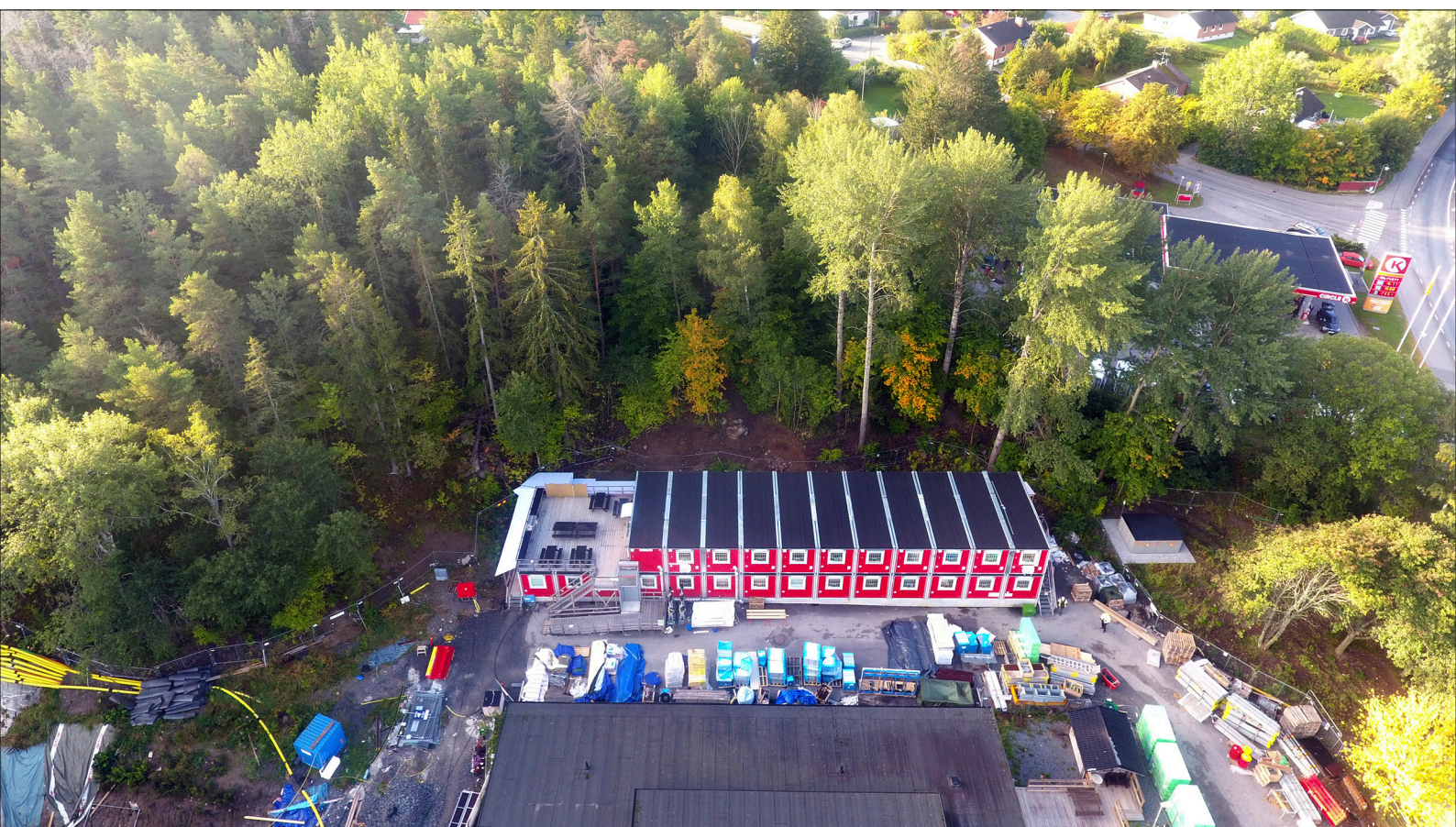

EN BÅLPLATS VID TRÄKVISTAVÄLLEN

Arkeologisk undersökning inom gravfält L2017:5731, fastigheten
Ekerö-Väsby 43:1, Ekerö kommun och socken, Stockholms län

TOVE BJÖRK

Rapporter från Arkeologikonsult 2023:3570

ARKEOLOGIKONSULT
Karins väg 5
194 61 Upplands Väsby
Tel: 08-590 840 41

www.arkeologikonsult.se

OMSLAGSBILD: Drönarbild över undersökningsområdet. Foto från norr.

ALLMÄNT KARTMATERIAL:

Fastighetskartan: © Lantmäteriet

Terrängkartan: Lantmäteriet (CC0)

DRÖNARBILD:

Spridningstillstånd från Lantmäteriet, ärendenummer LM2022/047448.

© Arkeologikonsult 2023

Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.

Villkor finns tillgänglig på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

EN BÅLPLATS VID TRÄKVISTAVALLEN

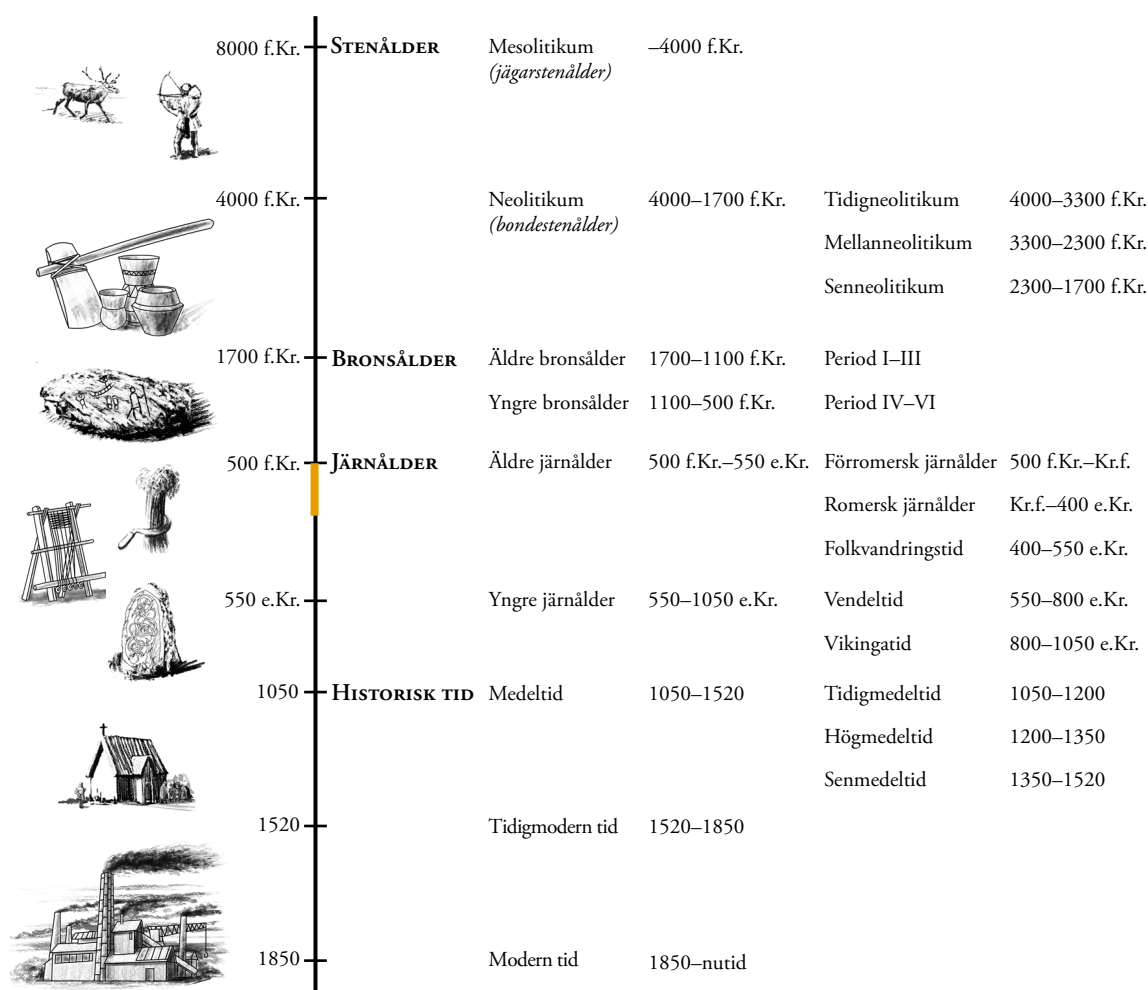
Arkeologisk undersökning inom gravfält L2017:5731, fastigheten
Ekerö-Väsby 43:1, Ekerö kommun och socken, Stockholms län

TOVE BJÖRK

Rapporter från Arkeologikonsult 2023:3570

ARKEOLOGISK PERIODINDELNING

ANTIKVARISK BEDÖMNING

Antikvarisk bedömning anger hur man enligt kulturmiljölagen (1988:950), och till viss del även skogsvårdslagen (1979:429), bedömt lämningen och dess eventuella lagskydd vid registreringstillfället. Den slutgiltiga bedömningen görs alltid av Länsstyrelsen.

Fornlämning är en lämning som omfattas av skydd enligt kulturmiljölagen. För att en lämning ska kunna bedömas som fornlämning krävs att den tillkommit före 1850, är en lämning efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergiven. Det är förbjudet att utan tillstånd från länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning.

Möjlig fornlämning innebär att man vid registreringstillfället inte kunnat ta ställning till om lämningen är en fornlämning

eller inte. Lämningen måste vara bekräftad i fält. Möjlig fornlämning kan även anges för en lämning som har undersökts i samband med en arkeologisk undersökning, men där man inte fastställt lämningens utbredning.

Övrig kulturhistorisk lämning används för kulturhistoriska lämningar som har tillkommit efter 1850, men som ändå anses ha ett antikvariskt värde. Bedömningen används även för vissa lämningar som inte uppvisar fysiska spår, till exempel fyndplats eller plats med tradition.

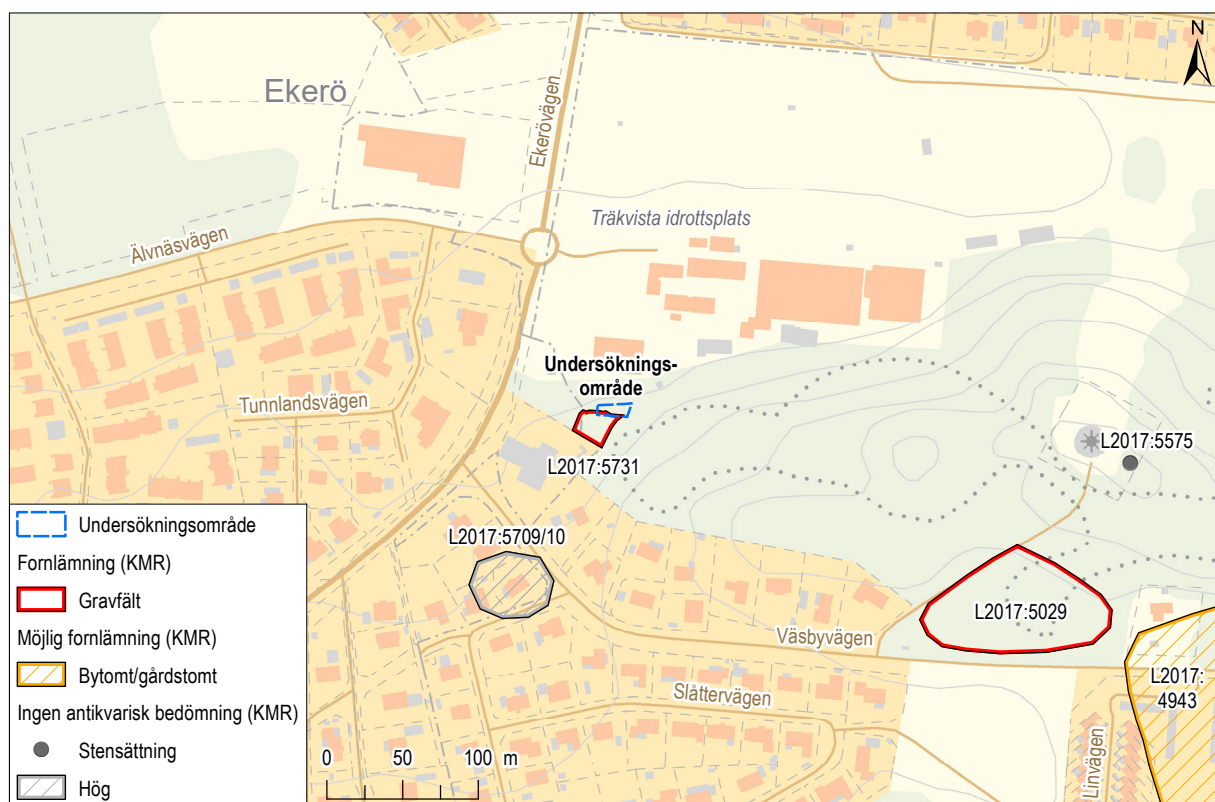
Ingen antikvarisk bedömning används för lämningar som blivit helt borttagna genom en arkeologisk undersökning eller förstörda. Inget skydd enligt kulturmiljölagen kvarstår. Lämningar som endast är kända via kartmaterial, skriftlig eller muntlig källa och inte har kunnat återfinnas i fält, kan inte heller ha en antikvarisk bedömning.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING.....	7
INLEDNING	7
Syfte och frågeställningar	7
TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ.....	7
TIDIGARE ARKEOLOGISKA INSATSER.....	8
Gravfält L2017:5731	8
Söder om gravfält L2017:5731	8
Gravhög L2017:5709 och L2017:5710.....	10
GENOMFÖRANDE	10
RESULTAT	11
SLUTSATS.....	13
REFERENSER	15
Litteratur	15
Arkiv.....	15
Digitala källor	15
ADMINISTRATIVA UPPGIFTER.....	16
BILAGOR	17
Bilaga 1. Kontexter	17
Bilaga 2. Arkeobotanisk analys – Stefan Gustafsson, Arkeologikonsult.....	17
Bilaga 3. ¹⁴ C-analys – International Chemical Analysis Inc. (ICA)	18

Figur 1. Platsen för den arkeologiska undersökningen inom Träkvista idrottsplats på Ekerö. Mot bakgrund av Terrängkartan, skala 1:50 000.

Figur 2. Undersökningsområdet vid gravfältet L2017:5731 samt närliggande lämningar enligt Kulturmiljöregistret (KMR). Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:5 000.

SAMMANFATTNING

Vid Ekerö kommuns arbete med att utvidga Träkvista idrottsplats skadades den norra kanten av gravfält L2017:5731 varpå en skadedokumentation genomfördes under 2021. Vid skadedokumentationen karterades fyra möjliga gravar och två möjliga rester av gravar.

Under den arkeologiska undersökningen i september 2022 konstaterades att den ena av två möjliga gravarna som påträffades utgjordes av natursten, medan det andra möjliga graven visade sig vara en bålplats som har ¹⁴C-daterats till förromersk järnålder (370–160 f.Kr). En gravhög belägen söder om aktuell utbredning för gravfält L2017:5731 och som ursprungligen ingick i gravfältet har inventerats och registrerats i Kulturmiljöregistret.

INLEDNING

Ekerö kommun avser att uppföra ett badhus vid Träkvista idrottsplats och med anledning av det utförde Arkeologikonsult en arkeologisk undersökning av två möjliga gravar inom gravfält L2017:5731 (Lst dnr 431-22951-2021; figur 1 och 2). De två möjliga gravarna identifierades under en skadedokumentation under 2021. Undersökningen utfördes i september 2022.

Inom gravfältet har det vid ett tidigare tillfälle utförts en arkeologisk undersökning av en gravhög, men ingen information om påträffade fynd och dateringar från den undersökningen har gått att finna. Strax norr om Väsbyvägen, inom fastighet Väsby 8:1 och 9:1, har sju gravhögar undersökts och agraftknappar som påträffades kunde datera gravarna till folkvandringstid.

Syfte och frågeställningar

Syftet med den arkeologiska undersökningen var att dokumentera fornlämningen, ta tillvara fornfynd, rapportera och förmedla resultaten för att skapa kunskap med relevans för myndigheter, forskning och allmänhet.

Inför undersökningen ställdes följande frågeställningar upp:

- Utgör aktuella anläggningar rester efter gravar med brandlager och inre konstruktioner?
- Är aktuella anläggningar skadade på så sätt att överbyggnad (stenar, jord) möjligen kan ha tagits bort?
- Utgör anläggningarna helt andra typer av lämningar kopplade till annan typ av aktivitet?

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Ekerö är beläget i södra delen av landskapet Uppland och omfattar Mälaröarna, en ögrupp bestående av drygt tolv större öar. Ekerön som är en långsträckt ö kan betecknas som ögruppens huvudö och är också namn på kommun och socken. Landskapet präglas av den skogbeklädda Uppsalaåsen och har både bergiga områden och flacka strandpartier.

Ekerö kommun är känt för sin rika fornlämningsmiljö och rymmer åtta riksintresseområden för världs-

arv där Birka på Björkö utgör ett av dessa (Riksintressen för kulturmiljövården, Riksantikvarieämbetet).

Ekerö kommun är känt för sin rika fornlämningsmiljö och rymmer åtta riksintresseområden där bland annat riksintresset Birka ingår i Adelsö-Björkö-Birka (www.raa.se).

Äldsta skriftliga belägget för Ekerö utgörs möjligen av en runinskrift som finns på Bogesundsstenen från

1100-talet där akru eller akeru skulle kunna vara namnet för Ekerö (K-blogg). Bogesundsstenen som är belägen på Bogesundslandet i Vaxholms kommun troddes vara försvunnen fram till år 2013 då delar av stenen återfanns på ett järnåldersgravfält vid Bogesund. Huruvida det faktiskt är Ekerö på Mälarsjöarna som avses kan man spekulera kring. Tolkningar att akru eller akeru skulle kunna syfta på Eckerö på Åland har framförts av professor emeritus i nordiska språk Staffan Fridell i Ortnamnssällskapet i Uppsala.

Asknäs är namnet på en medeltida sätesgård från troligtvis 1100-talet på Ekerön och omskrivs första gången 1279 som Askanas (ISOF). Asknäs var sockennamnet innan Ekerö blev sockennamnet. Under 1300-talet användes emellertid båda namnen parallellt. Asknäs gård ligger i anslutning till Ekerö kyrka som har tolkats kunna utgöra Asknäs gårdskyrka (Beckman Thoor 1998).

Träkvista omnämns första gången 1340 som Traequistom (ISOF) och förefaller så långt det går att följa historiskt kartmaterial ha utgjort utmark till byn Träkvista där marken nyttjats som beteshage.

Fornlämningsbilden i direkt anslutning till det aktuella undersökningsområdet är förhållandevis tät, men mer gles i periferin. Cirka 20 meter söder om aktuellt gravfält är 13 gravhögar karterade, men dessa finns inte med i Kulturmiljöregistret. Strax söder om Väsbyvägen är två gravhögar registrerade och dessa finns med i Kulturmiljöregistret (se figur 2). Ett par hundra meter sydöst om gravfältet finns två gravfält och en by-/gårdstomt. I nordöst finns fyra ensamliggande stensättningar. Ytterligare ett par hundra meter norr och nordöst om aktuell fornlämning finns två mindre gravfält. I närområdet i väster finns inga fornlämningar registrerade.

TIDIGARE ARKEOLOGISKA INSATSER

Inom gravfältet har det vid ett tidigare tillfälle utförts en arkeologisk undersökning av en gravhög, men ingen information om påträffade fynd och dateringar från den undersökningen har gått att finna. Strax norr om Väsbyvägen, inom fastighet Väsby 8:1 och 9:1, har sju gravhögar undersökts och agraftknappar som påträffades kunde datera gravarna till folkvandringstid.

Gravfält L2017:5731

Den första kända arkeologiska undersökningen som utförts inom gravfält L2017:5731 genomfördes år 1910 av antikvarie och konservator Erik Sörling då en gravhög i den östra delen av gravfältet undersöktes. Exakt var denna hög låg har inte gått att ta reda på. Inte heller har dokumentationen från undersökningen 1910 har gått att finna.

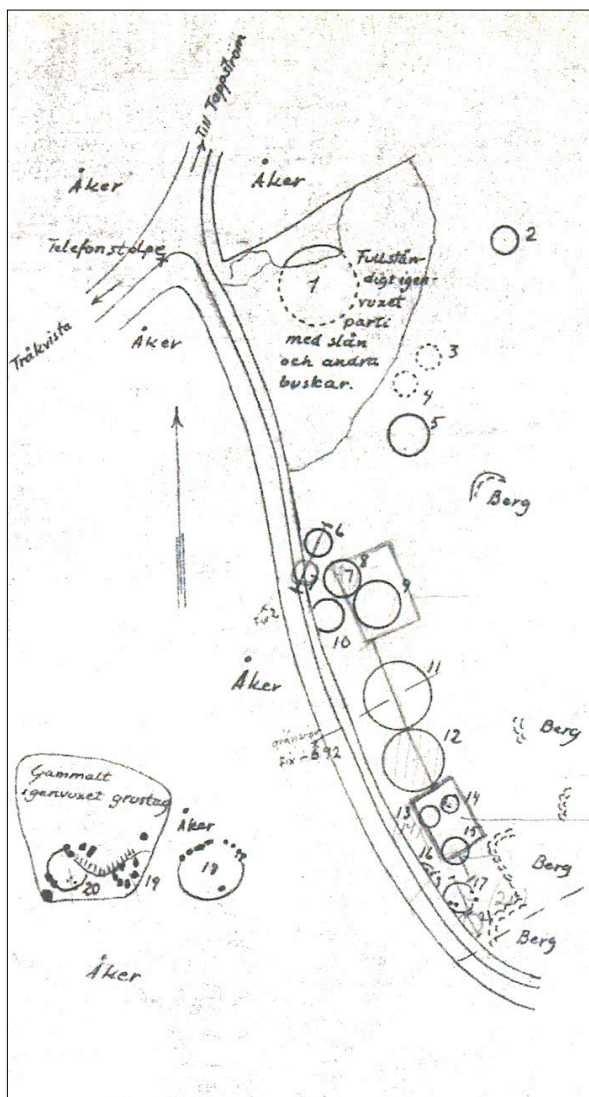
År 1929 genomförde Sörling en inventering och kartering av gravfältet samt ett större område strax söder om det. Gravhögar som Sörling råkade på i samband med inventeringen ritade han in med en cirkel på en handritad karta (figur 3 och 4). Under inventeringen kunde fem gravhögar av varierad storlek och höjd ritas in på kartan. Från det södra området kunde ytterligare 15–16 gravar ritas in på kartan.

Alldeles intill gravfält L2017:5731 står idag en bensinstation, vars byggnad troligtvis uppfördes någon gång under 1960-talet. År 1990 genomfördes en arkeologisk förundersökning mellan bensinstationen och gravfältet då dåvarande bensinstationsinnehavare önskade bygga ut mot norr och bredda körbanan öster om stationen. Cirka 30 m² nordöst och 120 m² sydöst om bensinstationen undersöktes utan att något av antikvariskt intresse påträffades (ATA dnr 6332/90).

Söder om gravfält L2017:5731

I området strax söder om gravfält L2017:5731 kunde Sörling rita in ytterligare 15–16 gravar på sin karta. Majoriteten av dem påträffades strax norr om nuvarande Väsbyvägen och enstaka på södra sidan av Väsbyvägen. Gravhögar utgjorde ett separat kluster och kom inte att ingå i utbredningen för gravfält L2017:5731. Inte heller kom de att registreras som fornlämningar.

I samband med att villabebyggelsen började ta fart i området i de södra delarna av gravfält L2017:5731 i början av 1950-talet, kom flera av gravhögar att skadas och enstaka helt förstöras. Norr om nuvarande Väsbyvägen uppfördes två villor inom

Grav	Beskrivning och tolkning	Aktbeteckning (ATA)
1	Ej undersökt.	ATA dnr 005456/58
2	Uppgift om skada i ytan. Ej undersökt.	ATA dnr 005456/58
3	Uppgift om undersökt saknas.	ATA dnr 005456/58
4	Uppgift om undersökt saknas.	ATA dnr 005456/59
5	Undersökt och borttagen år 1910	ATA dnr 005456/58
6	Undersökt och borttagen år 1958	ATA dnr 005456/58
7	Uppgift om skada. Ej undersökt.	ATA dnr 005456/58
8	Undersökt och borttagen år 1952	ATA dnr: 3662/52, ATA dnr 005456/58
9	Undersökt och borttagen år 1952	ATA dnr 3662/52
10	Uppgift om skada.	ATA dnr 005456/58
11	Inventerad år 2022.	ATA dnr 005456/58
12	Undersökt och borttagen år 1958.	ATA dnr 005456/58
13	Belägen vid plats för villa inom fastighet Väsby 9:1 enligt karta från 1929. Bortschaktad.	ATA dnr 005456/58, ATA dnr 0039/95
14	Belägen vid plats för villa inom fastighet Väsby 9:1 enligt karta från 1929. Bortschaktad.	ATA dnr 005456/58, ATA dnr 0039/95
15	Undersökt och borttagen år 1958.	ATA dnr 005456/58
16	Uppgift om skada.	ATA dnr 005456/58
17	Undersökt och borttagen år 1958	ATA dnr 005456/58
18	Undersökt och borttagen år 1964	ATA dnr 005456/58, ATA dnr 3201/64
19	Uppgift om skada.	ATA dnr 005456/58
20	Undersökt och borttagen år 1964.	ATA dnr 005456/58, ATA dnr 3201/64
21	Undersökt och borttagen år 1958.	ATA dnr 005456/58

Figur 3 och 4. Till vänster en karta från 1929 av Erik Sörling. På kartan har Sörling markerat 21 gravhögar med cirklar. I norra delen av kartan där fem cirklar är inritade ligger gravfält L2017:5731. Strax söder om gravfältet syns ett kluster med ytterligare elva cirklar och två halvcirklar. Halvcirklarna utgör gravar som endast var delvis synliga samt beskrivs som skadade (ATA dnr 005456/58). Sydväst om vägen (nuvarande Väsbyvägen) ritade Sörling in två cirklar och ytterligare en möjlig grav som han beskrev som skadad. Till höger om kartan en tabell över Sörlings 21 karterade gravhögar med beskrivning, tolkning och aktbeteckning från var information hittats. Källa: Antikvariska Topografiska Arkivet (ATA), Riksantikvarieämbetet.

klustret för de 13 karterade gravhögarna, vilket resulterade i att minst fyra gravhögar (8, 9, 12 och 17) skadades och tre helt förstördes (13, 14 och 15) (ATA 005456/58). Riksantikvarieämbetets besiktning av skadorna år 1951 föranledde en inventering av området, varpå ytterligare fyra gravhögar (2, 7, 10 och 16) konstaterades vara skadade (ATA dnr 005456/58). Skadorna på tre av dessa gravar (7, 10 och 16) har troligtvis tillkommit i samband med tidigare markarbeten när Väsbyvägen anlades. Gravhög 2 i norra delen av gravfältet beskrivs också som skadad, men orsaken till den skadan är okänd.

De skadade gravarna som dokumenterades under inventeringen i början av 1950-talet resulterade i en räddningsinsats år 1952 varpå två gravhögar (8 och 9), belägna inom fastighet Väsby 8:1 undersöktes och togs bort (ATA dnr 3662/52).

Ytterligare fem gravhögar (6, 12, 15, 17 och 21) undersöktes och togs bort 1958. Fyra av de fem gravarna var belägna inom fastighet Väsby 9:1 och en inom fastighet Väsby 8:1 (ATA dnr 005456/58). Grav 6, belägen inom fastighet Väsby 8:1 undersöktes möjligen på initiativ från markägaren själv i syfte att för-

hindra framtida skador på graven. Grav 15 visade sig vara förstörd och fyndtom. Grav 13 och 14 som var belägna vid platsen för villan inom fastighet Väsby 9:1 blev inte dokumenterade alls, då de visade sig vara helt bortschaktade (ATA dnr 0039/95). Efter avslutat fältarbete fick tomtägarna till fastigheterna Väsby 8:1 och 9:1 brev av amanuens Sverker Jansson där det framgick att det mellan de båda tomterna kvarlåg en större hög, nr 11, som är skyddad enligt lagen. Tomtägaren till fastighet Väsby 9:1 fick därtill erinran om att det på hans tomt fanns ytterligare två gravhögar 8 och 10 (ATA dnr F5456/58), vilket borde vara en felskrivning av Jansson då gravhög 8 är noterad som undersökt år 1952, medan gravhög 7 däremot inte är noterad som undersökt.

Utifrån de avrapporterade fynden som påträffades i gravarna vid undersökningarna 1952 och 1958 där brända ben, bränd lera, fragment av benkammar, spikar, nitar och agraffer i brons framkommit (ATA

005456/58) har klustret med gravhögar strax norr Väsbyvägen preliminärt kunnat dateras till folkvandringstid (cirka 400–550 e.Kr.).

Gravhög L2017:5709 och L2017:5710

Av de sammantaget 21 karterade gravhögar som Sörling ritade in med en cirkel på sin handritade karta påträffades tre (18, 19 och 20) i ett igenväxt grustag söder om nuvarande Väsbyvägen. Sörling noterade att en av dem (19) var skadad (ATA dnr 005456/58). I samband med att man börjat bebygga området med villor i början av 1960-talet påbörjades en arkeologisk undersökning av högarna år 1964 varpå grav 18 och 20 undersöktes. Utifrån fynden kunde en av högarna dateras till vikingatid (ATA dnr 3201/64). Huruvida gravhög 19 är undersökt eller inte finns det inga anteckningar om.

GENOMFÖRANDE

Den arkeologiska undersökningen innefattade fyra undersökningsmetoder.

- Arkiv- och kartstudier
- Schaktning
- Metalldetektering
- Analyser

Inför fältarbetet har arkivstudier genomförts i syfte att finna information om tidigare arkeologiska insatser inom aktuellt gravfält och intilliggande fornlämningar. Även en mindre kartstudie har utförts i syfte att få en bild av markutnyttjandet i området. Innan avbanning kring de två möjliga gravarna metalldetekterades ytan för att fånga upp eventuella metallföremål som skulle kunna kopplas till gravfältet (figur 5).

Området kring de två aktuella lämningarna schaktades fram med assistans av en grävmaskin och rensades därefter fram för hand. Underlaget utgjordes av siltig brungrå sand och silt med en undergrund bestående av sand och ställvis lera. I området finns också berg. En bålplats undersöktes i sin helhet och togs bort. Jordprover samlades in från lämpliga kontexter för att undersöka förekomst av makrofossilt material, för att bestämma vedart och för att välja ut lämpligt material för datering (bilaga 2). Av tre prover valdes en förkol-

Figur 5. Metalldetekteringen utfördes av arkeolog Agneta Flood. Foto från sydöst.

nad kvist av björk ut. Egenåldern på kvisten låg mellan 5 och 6 år. ¹⁴C-analys på utvalt prov utfördes av International Chemical Analysis Inc. USA (bilaga 3).

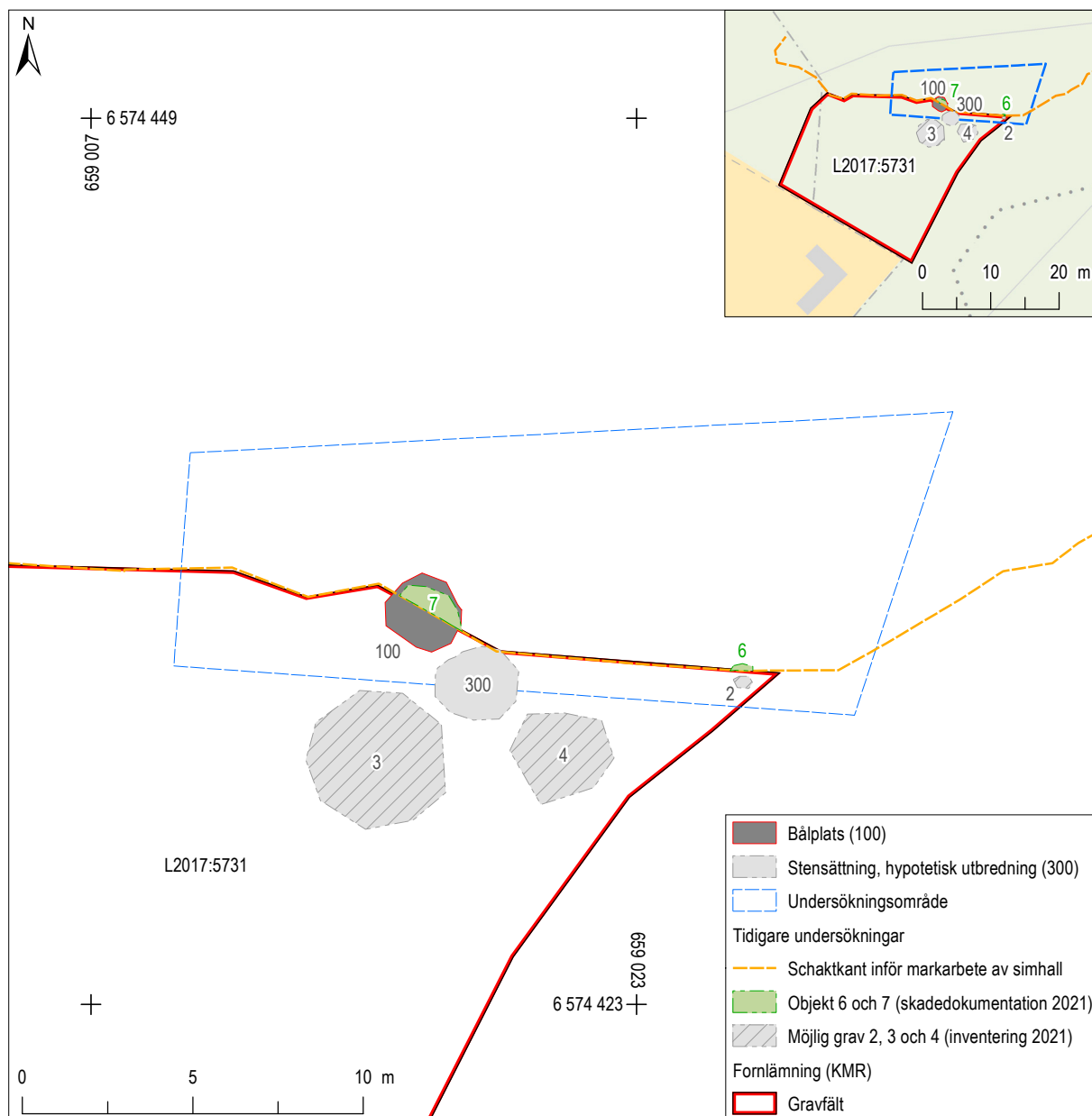
Gravhög 11 beläget söder om aktuell utbredning för gravfält L2017:5731 har under undersökningen lokaliserats mellan fastighet Väsby 8:1 och 9:1 och dokumenterats.

All dokumentationen skedde genom inmätning med RTK-GPS, fotografering och beskrivning på blankett i läsplatta. Efter avslutad undersökning lades schaktert igen.

RESULTAT

I samband med skadedokumentationen i den norra delen av gravfält L2017:5731 i april 2021 påträffades vid två platser stenar och sot i schaktkanten, vilka tolkades kunna utgöra två möjliga gravar eller rester av gravar utan överbyggnad. En mindre inventering av gravfältets norra del resulterade i 3–4 möjliga gravar med varierat utseende (Björk 2021; figur 6).

Vid undersökningen i september 2022 visade det sig att en av de möjliga gravarna utan överbyggnad som var synlig i schaktkanten (objekt 6) utgjordes av natursten, vilket resulterade i att objektet fick utgå. Naturstenen övergick i en av de inventerade möjliga gravarna (grav 2) från 2021 som också fick utgå (figur 6).

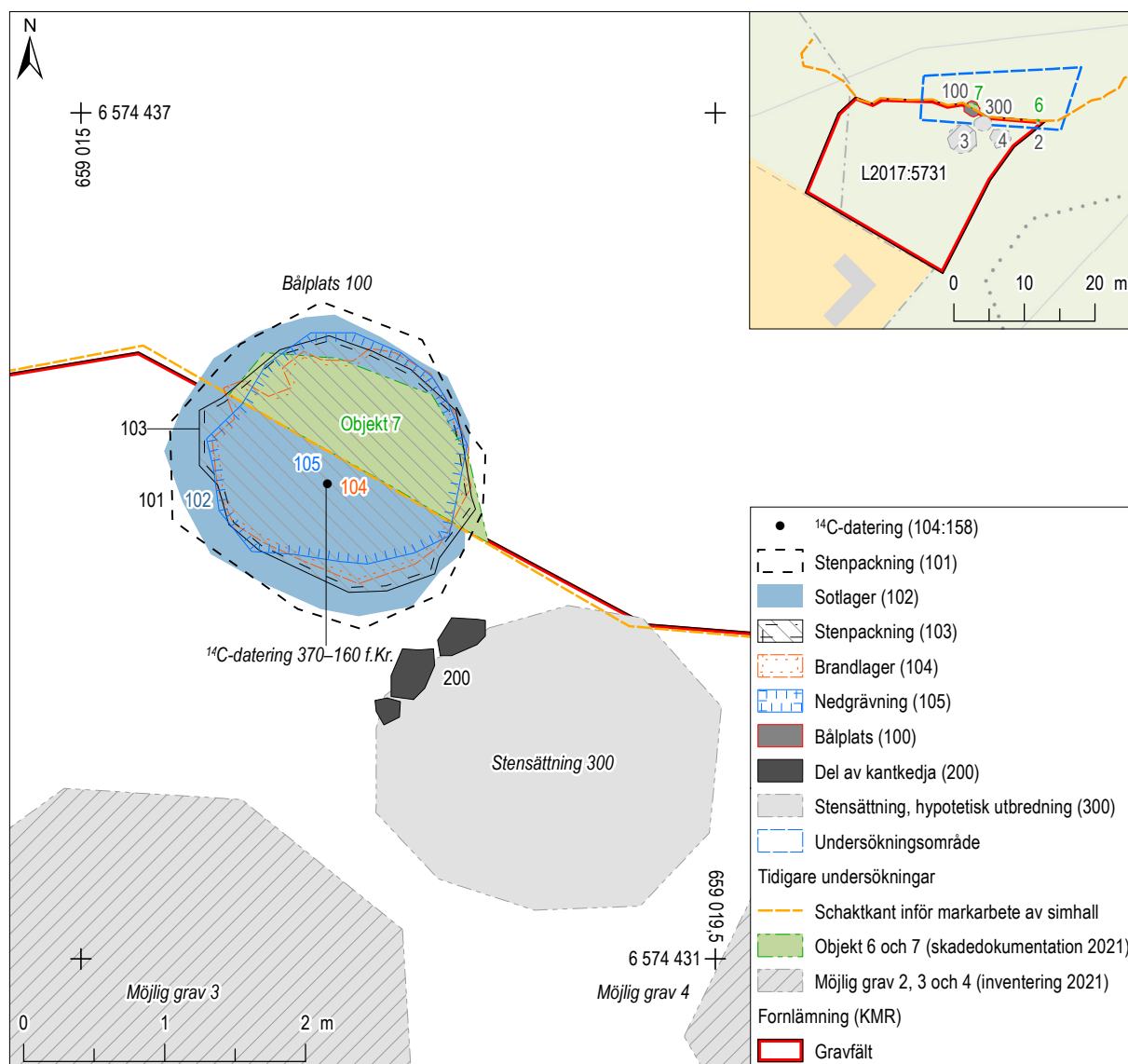

Figur 6. Gravfält L2017:5731 med objekt 6 och 7 och de inventerade potentiella gravarna 2, 3 och 4 från skadedokumentationen 2021. Objekt 7 resulterade i en bålplats och intill bålplatsen framkom en möjlig grav (300). Skala 1:200. Översikt mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:1 000.

Den andra möjliga gravresten (objekt 7) visade sig utgöra en cirka 2,2 x 2 meter stor bålplats med skärvig sten i två skift, ett sotlager och ett brandlager i botten (figur 7). Från sotlager togs tre kolprov, varav ett har daterats till förromersk järnålder (370–160 f.Kr.). Inga fynd påträffades.

I anslutning till bålplatsen framkom tre rundade stenar i storleken 0,2 x 0,15 meter (200), vilka tolkades kunna utgöra del av en möjlig stenpackning tillhörande en tidigare okänd grav (300; figur 7).

Gravhög 11 som lokaliserades mellan fastighet Väsby 8:1 och 9:1 är cirka 10 meter i diameter och 1,5 meter hög.

Figur 7. Plan över kontexter tillhörande bålplatsen 100 och den möjliga stensättningen 300, skala 1:50. Översikt mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:1 000.

SLUTSATS

Vid skadedokumentationen 2021 beräknades att cirka 10 % av gravfältets ursprungliga utbredning bör ha förstörts (Björk 2021). Hur många gravar som kan ha grävts bort är okänt. Inte heller kommer vi få svar på vilka eventuella andra typer av anläggningar som försvunnit.

Utöver de inventerade gravarna i norra delen av gravfält L2017:5731 är det inte osannolikt att fler gravar finns inom gravfältets utbredning och möjligen även i närområdet. Skogsimpedimentet inom vilket gravfältet befinner sig är kuperat med ställvis urgrävda partier och påförda högar med trädgårdsavfall, vilket medfört svårigheter att okulärt avgöra om det under en hög med avfall finns en grav. Då det inte varit möjligt att tillfredställande rektifiera Erik Sörlings handritade karta från 1929 har försök att lokalisera två gravar (grav 3 och 4), vilka saknar arkeologiska undersökningsresultat vid Topografiska Arkivet (ATA) inte lyckats. Här och var syns mindre högar inom gravfältet som potentiellt skulle kunna utgöra grav 3 och 4, alternativt gravar som inte karterats tidigare. Grav 7 och 10 inom

fastighet Väsby 8:1 och grav 16 inom fastighet Väsby 9:1 har inte lokaliserats. Gravhög 11 är lokaliserad mellan de två fastigheterna Väsby 8:1 och 9:1.

Samtliga frågeställningar inför fältarbetet 2022 har besvarats. De möjliga gravarna som framkom i schaktkanten utgjordes inte av gravar där överbyggnaderna skadats. En av de undersökta anläggningarna resulterade i en bålplats (figur 8) som daterats till förromersk järnålder, vilket visar på att annan typ av aktivitet inom gravfältet skett, men även att man verkat i området under en längre tid. Möjligen finns det i norra delen av gravfält förromerska gravar som visar på en längre kontinuitet av gravläggningar i området. Det är från klustret av gravhögar strax norr om Väsbyvägen som fynd av agraifknappar i brons gjorts och som har kunnat datera dessa gravar till folkvandringstid.

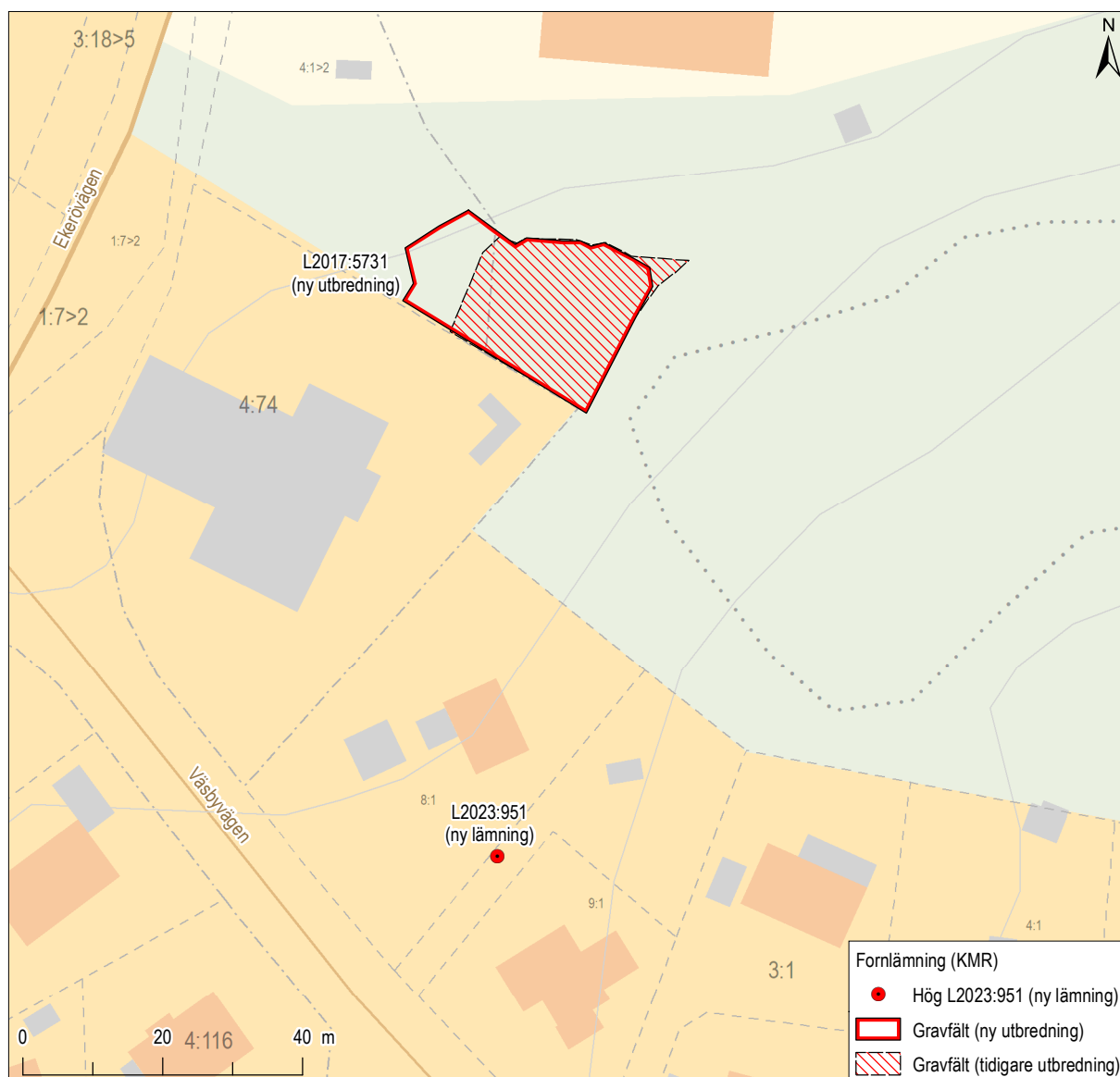
Då grav 3 och 4 inte har kunnat lokaliseras föreslås att utbredningen för gravfält L2017:5731 mot söder och öst behålls. I nordöst minskar utbredningen något då en av de möjliga gravarna kom att

Figur 8. Objekt 7 från skadedokumentationen resulterade i en bålplats (100). Foto från sydväst. Till höger i bild syns två av de tre rundade stenar (200) som tolkats utgöra del av en kantkedja i en möjlig stensättning (300).

utgå. I väst breddas gravfältet med cirka 10 meter för det dike som dokumenterades i samband med skadedokumentationen 2021. Gravhög 11 som ur-

sprungligen ingick i gravfält L2017:5731, men inte fanns med Kulturmiljöregistret har registrerats som en ny fornlämning (L2023:951).

Figur 9. Ny utbredning för gravfält L2017:5731 och den nyregistrerade högen L2023:951 enligt Kulturmiljöregistret (KMR; urval). Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:1 000.

Lämningsnr KMR	Lämningstyp	Antikvarisk bedömning	Undersöknings- status	Beskrivning av lämning
L2017:5731	Gravfält	Fornlämning	Delundersökt	Gravfält ca 33x18 m bestående av 3-5 gravar. I norra delen finns 1 gravhög, ca 5 m diam. och 0,3 m h, 1 möjligstensättning m. kantkedja ca. 2 m diam. och 0,2 m h, 1 möjlig blockgrav, 3 m diam. I väst finns ett avgrävt dike.
L2023:951	Hög	Fornlämning	Ej undersökt	Gravhög ca 10 m i diam. 1,5 m h.

Figur 10. Tabell över gravfält L2017:5731 och hög L2023:951 efter registrering i Kulturmiljöregistret (KMR).

REFERENSER

Litteratur

BECKMAN THOOR, K. 1998. *Arkeologisk förstudie. Östra Ekerö. Uppland, Ekerö och Lovö socken*. Rapport UV Mitt. 1998:8.

BJÖRK, T. 2021. *PM angående arkeologisk skadedokumentation av gravfält L2017:5731, fastighet Ekerö-Väsby 43:1, Ekerö kommun*. Rapporter från Arkeologikonsult 2021:3499.

Arkiv

ANTI-KVARISKA TOPOGRAFISKA ARKIVET (ATA),
RIKSANTI-KVARIEÄMBETET
Arkivhandlingar och rapporter
Fastighet Träkvista 4:116
Dnr 3662/52, dnr 005456/58, dnr F5456/58, dnr 3201/64, dnr 0039/95, dnr 6332/90
<https://www.raa.se/hitta-information/arkiv-och-bibliotek/bestall-och-lana/bestall-arkiv-till-lasesalen/>

Digitala källor

ISO, ORTNAMNSREGISTRET,
INSTITUTET FÖR SPRÅK OCH FOLKMINNEN
<https://ortnamnsregistret.isof.se/place-names>

KULTURMILJÖREGISTRET (KMR)
Riksantikvarieämbetets söktjänst (Fornsök) med alla kända registrerade fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i Sverige
<https://app.raa.se/open/fornsok/>

K-BLOGG, RIKSANTI-KVARIEÄMBETET
Sökord: Bogesundsstenen
Sökdatum: 2023-02-07
<https://k-blogg.se/2013/04/26/runfynd-bland-blasipporna/>

Sökord: Rättade runor på Bogesundsstenen
Sökdatum: 2023-02-07
<https://k-blogg.se/2020/11/10/rattade-runor-pa-bogesundsstenen/>

ORTNAMNSSÄLLSKAPET I UPPSALA ÅRSSKRIFT 2019
Sökord: Ekerö, Eckern and Eckerö
Sökdatum: 2023-02-07
<http://ortnamnssallskapet.se/arsskriften/arsskrift-2019/fridell-1/>

RIKSINTRESSEN FÖR KULTURMILJÖVÅRDEN,
RIKSANTI-KVARIEÄMBETET
Sökdatum: 2023-02-07
<https://www.raa.se/samhallsutveckling/riksintresse-for-kulturmiljovarden/>

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Arkeologikonsults projektnr:	3570
Länsstyrelsens diarienummer:	431-22951-2021
Länsstyrelsens beslutsdatum:	2021-11-24
Uppdragsgivare:	Länsstyrelsen Stockholms län
Uppdragsnr i KMR:	202201500
Företagare:	Ekerö kommun
Län:	Stockholm
Landskap:	Uppland
Kommun:	Ekerö
Socken:	Ekerö
Fastighetsbeteckning:	Ekerö-Väsby 43:1, Väsby 8:1 och 9:1
Berörda lämningar, KMR:	L2017:5731, L2023:951
Typ av undersökning:	Arkeologisk undersökning
Utförandetid, fältarbete:	20–22 september 2022
Inmätningssystem:	RTK-GPS
Koordinatsystem:	SWEREF99 TM
Höjdssystem:	RH2000
Projektledare:	Tove Björk
Rapportansvarig:	Tove Björk
Fältpersonal:	Tove Björk, Agneta Flood
Planer och layout:	Ida Söderström
Kvalitetssäkring:	Åsa Berger
Makrofossilanalys:	Stefan Gustafsson, Arkeologikonsult
¹⁴ C-analys:	International Chemical Analysis, Inc., Maryland, USA
Fynd:	Inga fynd tillvaratogs

BILAGA 1. KONTEXTER

Kontext	Objekt	Storlek (m)	Höjd/djup (m)	Beskrivning
100	Bålplats	2,2x2	0,45	2,2 x 2 meter stor bålplats med skärvig sten i två skift, ett sotlager och ett brandlager i en nedgrävning.
101	Stenpackning	2,1x1,8	0,25	Enskiktad stenpackning bestående av skärvig, smulig sten. Stenstorlek: 0,4x0,25 m.
102	Sotlager	2,1x2	0,15–0,18	Grå siltig sand.
103	Stenpackning	1,7x1,65	0,1–0,13	Enskiktad stenpackning bestående av skärvig, smulig sten. Stenstorlek: 0,12x0,1x0,1 m.
104	Brandlager	1,7x1,6	0,15	Svart och grå silt med mindre kolbitar. Lagret har ¹⁴ C-daterats till 370–160 f.Kr.
105	Nedgrävning	1,75x1,65	0,3	Plan botten, rundade nedgrävningskanter.
200	Kantkedja	0,8x0,35	-	Möjlig kantkedja tillhörande stensättning 300. Stenstorlek: 0,4x0,35 m.
300	Stensättning	2,5x1,6	-	Möjlig stensättning av 4–5 rundade stenar i brun siltig sand. Stenstorlek: 0,45x0,3 m.

BILAGA 2. ARKEOBOTANISK ANALYS

STEFAN GUSTAFSSON
ARKEOLOGIKONSULT

Resultat vedartsanalys

Kontext 102, prov-nr 156 – Sotlager

Träkol från hassel 15 bitar.

Kontext 104, prov-nr 157 – Brandlager

Träkol från hassel, tio små bitar.

Kontext 104, prov-nr 158 – Brandlager

En förkolnad kvist av björk. Egenåldern på kvisten låg mellan 5 och 6 år.

BILAGA 3. ¹⁴C-ANALYS

INTERNATIONAL CHEMICAL ANALYSIS INC.
MARYLAND, USA

Resultat (oktober 2022)

Kontexter:

- 104 – Brandlager

ICA ID	Submitter ID	Material Type	Pretreatment	Conventional Age	Calibrated Age
14C-6867	3570:104:158	Birch	AAA	2190 +/- 30 BP	Cal 370 - 160 BC

- Calibrated ages are attained using INTCAL20.
- Unless otherwise stated, 2 sigma calibration (95% probability) is used.
- Conventional ages are given in BP (BP=Before Present, 1950 AD), and have been corrected for fractionation using the delta C13.

Rapporter från Arkeologikonsult 2023:3570